

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

6 de Collatione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

- consecrationem, quam ad purificationem sanctificatae antea, pertinet. Et ideo ritus varii sunt. ¶ Nam scum construenda est, episcopus debet vocari, ciuitati, qui locum designet, crucemque ibi publice figat, inquit de rebus sufficientibus ad alimenta praeficiendorum, *can. memo. de consec. dist. 1. c. 1. de censib.* Sunt & alia, quae ad consecrationem ecclesiarum, & altaris pertinent, de quibus consulendus Ioannes a Selua, in *1. par. tract. de benef. q. 5. num. 65. & seq.* Durandus, *lib. 1. Rationalis diuino. offi. c. de eccles. dedicat.* Vide & canon. 1. de consecrat. dist. 1. lib. 3. Reg. c. 6. Neque ecclesia consecrata est iterum consecranda, *can. ecclesias, de consec. dist. 1. c. 1. & 6. de saoram. non iter. c. 1. de apof. nifi.* vt diximus, ex integro corrueat, funditus deleta fuerit, *d. can. de ecclesiis, Lenuit. 14. in fi. arg. l. domum. de contrab. em. in p. can. de fabrica. de consec. dist. 1.*
- 20 ¶ Erat ¶ & apud ethnicos mos restaurandi, & edificandi, seu consecrandi templa per pontifices suos: vt obseruare possumus ex Lino, dum ait, *lib. 9. Decad. 1.* Cornelium Barbatum pontificem maximum, coactum ex consensu populi verba praere in dedicatione adis Concordiae in ara Vulcani, cum more maiorum negaret, nisi consulem, aut Imperatorem posse templum dedicare. Item ex verbis epistolae Aureliani ad Ceionum Bassum, apud Flauium Vopiscum, in *Aurel. vita. De Palmyrenorum bonis*, inquit, *habes gemmas regias: fac colonestari ex his omnibus templum: mihi & immortalibus, gratissimum feceris: ego ad senatum scribam: petens vt mittat pontificem, qui dedicet templum.* Alius & referendus Cornelii Taciti locus, *lib. 20.* in quo & ceremonie dedicationis praefecit g. ntilitatis referuntur his verbis: *Vndecimo calend. Iulias, serena luce spatium omne quod templo dicebat eunctum vitis, coronisq; ingressi milites, quibus sancta omnia felicibus ramis: dehinc virgines Vestales cum pueris puellisq; patrimis marumisque, aqua, riuus, & fontibus, amnibusq; haurita, perluere. Tu Heluidius Priscus prator praenunte Plautio Heluatio pontifice, iustrata beneuolentia, arca, & super caespitem reddidit exitis, Ionem, lunonem, Mineruamq; praesideq; imperii precatus, vti capta prosperarent, sedeque suas pietate hominum incoctas, diuina ope attollerent, vitas, quibus ligatus lapis inmixique funes erant, contigit. Similiter ceteri magistratus, & sacerdotes, & senatus, eques, & magna pars populi, studio laetitiaeque connixi, saxum ingenstraxere: passimque iniecit fundamentis argenti aurique stipites, & metallorum primitiis nullis fornacibus victa, sed vt gignuntur. Praxerere Aruspices, ne temeraretur opus saxo. aurove in aliud destinato. Altitudo adibus adiecta. Haec Tacitus. De sacro Capitolii templo restituito a Vespasiano tradit, cura L. Vestini equitis, quem monuerunt contracti haruspices, vt reliquia prioris delubri in paludes auherentur, templum idem vestigiis luteretur. ¶ Postremo ¶ restituantur ecclesiae & beneficia, quando pristini & ante sublatis finibus restituntur, vt in *cap. de paro.* ¶ Sed ¶ tertio loco fit beneficiorum erectio, quando mutatio fit formae beneficii: veluti si ex capella fiat parochia, ex parochia episcopatus, & ex episcopatu archiepiscopatus, vt in *extra. saluator. de preben. li. ex capella simpliciter fiat collegiata, ex collegiata canonialis, vt in can. se. episcopus, 12. q. 2. ex reg. di. i. secularis, vel contra ex dispensatione: iure enim communi inhibita est haec commutatio, *cano. que. sem. 1. 19. q. 3.***

De collatione beneficiorum.

Cap. 6.

- 1 Continuatio c. & num prius de collatione, quam vacatione beneficiorum dicendum.
- 2 In collatione beneficiorum qua consideranda.
- 3 In tutoris datione qua consideranda.
- 4 Beneficia tantum idoneis sunt conferenda, & qui illi.
- 5 Beneficia laicis non conferuntur ecclesiastica.
- 6 Feminae capaces aliquorum beneficiorum.
- 7 Beneficia non accipiunt primam consuetudinem clericalem, eod.
- 8 Beneficia non accipiunt simpliciter iura quae.
- 9 Curam habens animorum beneficium, exigit sacerdotem: studiorum tamen causa per quinquennium differtur promotio.
- 10 Mores beneficiorum quales esse debeant.
- 11 Scientia beneficiorum qua requiratur.
- 12 Aetas qua legitima in sacerdotibus obtinendis.
- 13 Episcoporum & praelatorum aetas.
- 14 Episcopus qui indigno beneficium confert quomodo puniendus.
- 15 Regere alios non debet, qui se nequit gubernare.
- 16 Abbati qua debet esse aetas.
- 17 Aetas aliorum in Gallia qua esse debet.
- 18 Aetate beneficiorum dispensatur a summo pontifice ex causa.
- 19 Aetatis gratia non fit, nisi duorum annorum, eod.
- 20 Episcopi iuuenes non contemnendi.
- 21 Iuuenem prudentia aliquando senum vincit peritiam, eod.
- 22 Sed raro contingit non sequenda, eod.
- 23 Canonice aetas qua requiratur.
- 24 Aetas beneficiorum in non curatis beneficiis qua requiratur ex antiquo & nouo iure.
- 25 Beneficiandi mores, eod.
- 26 Qualificatus beneficiarius quis.
- 27 Praebenda sacerdotalis tantum presbyteris aetatis legitima, non ante tempus presbyterii factis concedenda.
- 28 Curio debet fieri presbyter intra annum, & quomodo hoc intelligendum, eod.
- 29 Beneficio priuatur, qui non est clericus.
- 30 Beneficium habens uxorem per verba de praesenti ducens, eo priuatur.
- 31 Beneficia regularia regularibus, secularia secularibus conferenda.
- 32 Beneficia regularia regularibus ordinis tantum eius beneficiis conferenda.
- 33 Monachis mendicantibus nulla beneficia ecclesiastica concedi possunt.
- 34 Monachis quibus, & qua beneficia liceat habere.
- 35 Monachi eligi possunt in episcopos.
- 36 Episcopus a quibus debet esse immunis.
- 37 Beneficium conferri non potest ex illegitima coniunctione nato.
- 38 Beneficium paternum filius legitimus, & naturalis immediate a patre capere non potest, mediate potest.
- 39 Spurius filius non admittitur in beneficio paterno, nec nati ex illis etiam legitimitati & dispensari ad beneficia.
- 40 Spurius quia dispensari ad beneficia.
- 41 Dispensatio illegitima a quo fieri debet, eod.
- 42 Dispensatio natalium ad sacros ordines non porrigitur ad beneficia.
- 43 Dispensationes ad beneficia a casu in casum similem, vel maiorem non producuntur, eod.
- 44 Dispensatio per simplicem signaturam ad pluralitatem beneficiorum.
- 45 Per, fiat vt petitur, quot contineat beneficia, eod.
- 46 Beneficium conferri debet ei, qui idioma loci intelligat.
- 47 Linguarum & idiomatis intelligentia quid inuenit homines, & quid noceat ignorantia.
- 48 Patronus debet presentare episcopo clericum diocesanos, qui intelligat idioma, & intelligatur.
- 49 Alienigena in Gallia beneficia ecclesiastica non potest possidere.
- 50 Albinus in Gallia quid, eod.
- 51 Naturalitatis, seu affiliationis in regno litera, eod.
- 52 Alienigena in Britannia, Hungaria, Bononia, Verona sacerdotia habere non possunt.
- 53 Beneficiorum in Gallia qualitates.
- 54 Beneficia qua vacant certis mensibus, quando graduatis, aut nominatis, vel abis debeantur.
- 55 Graduatorum studii tempus praescriptum, eod.
- 56 Infinitum literarum studii graduum quo tempore fieri debet, eod.
- 57 Beneficia ville murata conferri debent graduatis.
- 58 In nominationibus Academia, nominatus debet exprimere beneficium quod possidet, & valorem.
- 59 Litera expectatiua ad beneficia debent exprimere possessa beneficia per impetranem, & qualitatem eorum.
- 60 Nominationes, qua ab Academia dantur ad beneficia, referuntur ad qualitatem persone secularis, vel regularis.
- 61 Nominatorum ad beneficia praefertur antiquior, qui eo anno debite qua oportet insinuauerit.
- 62 Gratificationi inter graduatos quando locus fit.
- 63 & 52 Beneficia conferri quibus non possunt.
- 64 Bannito non confertur beneficium, & tamen ante relegationem possessio beneficio non priuatur.

Cognita origine, distinctione, & erectione, ¶ seu restitutione, & suppressione beneficiorum, antequam peruenire possimus ad personas sacerdotum, medium quoddam agnoscere debet collationis & possessionis beneficiorum: cui proxime vacationis speculatio innectitur. Sed prius ne de collatione, qua de vacatione dicendum sit,

dubium quoddam moueri posset: vix enim est alterum sine altero cogendi, vt alterum sine altero non possit esse. Nisi erectione facta vacationem existimemus, quæ tamen vacatio vere non est, nec vacare dicatur, quod prius possessum non est: priuatio enim præsupponit habitum, c. ad dissolucendum, de despons. impub. l. decem, de verb. obij. a. Iulianus, de duori. Et collatio per consequens prior post electionem, quamuis post primam collationem, non dicatur posse conferri, priusquam vacent, c. 2. de concess. preb. ¶ Ergo de collatione prius dicamus, in qua quatuor perpendenda capita: genus beneficii, de quo supra diximus in diuisione eorum. Nam forma mandati habet causam determinatam, quam sequi oportet in conferendis beneficiis, vt expressio vnius generis beneficii ad aliud non porrigitur, c. cum in illis, 16. §. 1. & 2. c. ni, de nomi. sac. ord. c. 27. & can. ei. c. 29. & c. si. de preb. in 6. Qualitas secundo inspicienda personarum, quibus conferuntur, vt materis: tertio, qualitas eorum qui conferunt: & quarto, modus conferendi, vt forma. ¶ Sic Hermogenianus, in l. natural. 7. §. si qua ratur, de consir. tuto. in tutoris datione considerat, an is tutorem acciperit, cui fuerit dandus, an is dederit qui dare potuit: siue datus, cuius dandi facultas erat, & cum pro tribunali decretum interpositum sit. ¶ Summa tamen prioris capitis hæc: beneficia non esse conferenda nisi idoneis, ca. graue. c. 29. de preben. c. assisam qua. de electio. ap. Grego. l. in gradatim, de muner. & bono. in P. c. relatum. c. 3. de concess. preben. lib. 3. Decretal. tit. 8. c. 2. de institut. Capacitas promouendorum consistit in ordine, legitimum moribus, scientia, & ætate, & qualitate, ca. 4. de æta. & qual. c. cum in cunctis, §. inferiora, de electio. c. dudum, in 1. eod. tit. que in ordinibus rite exhibendis requiruntur, iam supra exsecutus sumus. ¶ Desideramus tamen in personis, quæ beneficium accepturæ sunt, ordinem ecclesiasticum præcedere, vt cooperati sint in numerum eorum, qui in sortem domini se transferunt: Laicis enim conferri beneficia nequeunt, c. 2. de instit. c. cum adeo, de rescript. ¶ De his beneficiis, quæ mulieribus conferri possunt Veltibus, que, quia clericatus beneficio gaudere nequeunt, sine clericatu eligi possunt ad prioratum administrationem, c. indemnitate, de electio. in 6. Neque enim aliquam mulierem licere tonsurare statuit Alexander III. sum. Pontif. in ca. vxoratus, 8. de conuersio. coningato. lib. 5. Decret. tit. 2. ¶ Verum tamen in masculis obseruandum est, interdum sufficere clericatus ordinem in beneficio obtinendo, ca. ex literis, de trans. quod ideo dicitur beneficium cum simpliciter. ¶ Aliquando tamen & maiores ordines requiruntur aliis beneficiis præficiendo, vt puta subdiaconatus: & alii minores etiam ex dispensatione, si de ecclesia agatur, quæ curam animarum præfectum, vt supra diximus in diuersitate nomenclaturæ beneficiorum, in tertia diuisione, nisi dispensatio fiat causa studiorum per septennium, vel quinquennium, quo casu sufficit intra annum ad subdiaconatum promoueri, in reg. cancell. Pauli Pap. 3. de non

9 promoueri ad sacros ordines. ¶ Mores tamen præficiendorum beneficiis eodem modo perpendendi, quo tradidimus in ordinatione faciendâ: olim ordinationi, beneficium datio in titulum coniuncta erat, ca. 1. & 2. 70. distinct. Atque probum argumentum est, vt qui non possit ordinari, incapax sit beneficii, Interp. in c. si eo tempore, de re. scri. in 6. ¶ Scientia tamen seu eruditio in beneficiandis paulo maior, quam in ordinandis requiritur, in parochialibus potissimum ecclesiis, quia onus prædicandi quoque eis incumbit, & notio & iudicium peccatorum in foro pœnitentiæ, clem. dudum, de sepult. can. ad iudicium. §. 1. 16. q. 1. Panor. in c. omnis, de pœnitent. & remissio. Ne tanta sufficiency in sacerdotibus præbendis, quanta in eunioribus, c. cum in illis, de preben. in 6. exigitur. ¶ Atque tamen legitima adesse, c. eam te, de æta. & qual. c. nihil est, de electio. tempore collationis, c. si eo tempore, 9. de rescri. in 6. institutus debet: atque ideo in decanatu, archidiaconatu, & beneficio curam animarum habente annexam, exigitur, vt prouisus 25. annum attigerit, & scientia & moribus commendatus existat, ex concilio Lateranensi, c. cum in cunctis, c. 7. §. inferiora etiam, de electio. ap. Greg. clem. generalem de æta. & qual. c. licet canon. ca. 4. de electio. in 6. quatuor olim trigessimus annus exigeretur in presbyterandis, can. si triginta, & can. si presbyter, 78. distinct. quales debent esse ad regimen parochialium ecclesiarum vocati, ca. præterea, de æta. & qual. can. sicut, 21. q. 12. c. 1. de æta. & qual. ¶ Et tamen trigessimus quoque hodie ex eodem concilio exigitur in prælatis, d. c. cum in cunctis, de electio. nec dispensari posse per episcopum minori 25. annis contra concilium Lateranense, vel in episcopo minori 30. annis placuit, g. l. c. cum di-

lectus, in ver. ætatis de electio. ¶ Episcopus porro, qui hominem in sufficientis scientiæ, vel inhonestæ vitæ, vel ætatis illegitimæ prouidendo approbauerit, suspenditur a perceptione proprii beneficii, donec veniam mereatur: nec indigni successorem potest confirmare, ca. nihil est, c. 4. de electio. ap. Grego. d. c. cum in cunctis, §. 1. ¶ Et tamen indecorum est, eos ad regimen aliorum promoueri, qui seipsum non norint gubernare, c. indecorum, de æta. & qual. vnde exegit D. Paulus, 1. ad Timoth. 3. in eligendo episcopo, vt sit suæ domui bene præpositus. ¶ In tamen abbatia, quia in aliis quam episcopatui sufficiunt 25. anni, d. c. cum in cunctis, §. inferiora, de electio. puto & totidem sufficere conferenda: nisi ius prælaturæ & trigessimum exigat, quodque melius est. ¶ In tamen Gallia sufficiunt 27. anni ad prælaturam obtinendam, & eius ætatis virum potest nominare rex summo pontifici, dummodo aliæ qualitates desideratæ adsint, ex conventionibus Gallicis, §. 1. de regi. ad prælatu. nominat. in concor. At ad monasteria, & prioratus conuentuales, & electio alia regularia beneficia, ad quæ rex Galliarum nominat, sufficiunt anni 23. dummodo nominatus aliter idoneus sit, §. monasteria, de regi. ad prælatu. nom. in concor. ¶ Verum tamen arbitror ex causa posse per 17. sum. pont. dispensari ætati, si prudentia & rerum scientia eam suppleat, c. si. de despons. impub. Sicuti enim ætatis solet princeps iuuenibus probis moribus instructis concedere, dummodo impleuerint 20. annum, & mulieres 18. l. 2. de his qui veni. atar. imper. lib. 2. C. in 4. 5. Regula autem cancellariæ Pauli Pap. III. super ætatis defectu gratiam posse fieri tantum duorum annorum tradit, abita prius informatione & idoneitate. ¶ Erat tamen iuuenis Timotheus episcopus a D. Paulo præfectus, vt ex verbis epistolæ ad eum missæ constat, 1. ad Timot. 4. quid est quod nescis? ¶ καὶ ἀνεπίστατος, ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῆς αἰῶνος αὐτοῦ ἐστὶν ἄλογος, id est, nemo iuuentutem tuam contemnat, sed esto forma & exemplum fidelium in sermone, & c. Cuius exemplo D. Ignatius, epist. 6. Damam episcopum Magnesium iuuenem, honorandum esse docet Salomonis & Iosue quoque exemplo, Quia non longi, inquit, temporis spatium, sed spiritus sanctus scientes & sapientes reddidit. Possunt esse quamuis raro cantu iuuenis sensus, vt Danielis prudentia senum malitiam aliquando vicit, & sepe vasa innocentia, & pura iuuentum Deus inhabitare non deignatur, & erudit præter vulgare hominum ordinem: neque enim perpetuo ipsi homines tua loquuntur, sed Deus est, qui in illis loquitur. Verum tamen non sunt temere exempla eorum, quæ raro accidunt, sequenda: cum periculum animarum ex episcoporum præfectura non leue sit, sed perniciosissimum. Et vix iuuenis, qui non expertus est ætate rerum varios casus, potest hanc pastoralis curam probe, quantumuis literarum peritus, exsequi. In senibus est prudentia, & iam in his quantum illorum valeat ratio in pugna hac spirituali, licet annotare: in iuuenibus promptus quidem ad dignitatis ambitionem animus, & ad bibendum calicem in expertæ vires & dubiæ, & neophytorum ordinationi succrescit superbia. In non curati beneficiis & minoribus, & intra pupillarem ætatem, quæ posse canonicam esse etiam ecclesiæ cathedralis non ambigitur, ca. ex eo. c. 3. de electio. in 6. dum pueri non sint: quamuis curata non possint consequi, vide c. super inordinata, 35. in c. glo. in ver. pueri, de preben. apud Grego. Et hæc est sententia glossatorum, in d. c. ex eo. c. super inordinata. ¶ Quibus tamen repugnabant alii, vnde sequi oportet nunc regulam cancellariæ 17. quæ statuit prouisiones, seu concessiones, vel mandata de prouidendo de cathedralium ecclesiarum canonicatibus, seu præbendis, non valere, nisi prouisus 14. ætatis annum compleuerit: & si fiat de canonicatibus, & præbendis ecclesiarum collegiarum, de cetero, nisi expresse in prouisione per sum. pontif. ætatis fiat dispensatio. Notatq; ibi glossa antiqua, ordinari non posse in his dispensare, aut minoribus illa beneficia conferre. ¶ Ceterum talia beneficia minoribus posse conferre maioribus septennio, vt si portio sit quæ non sit canonicalis collata, arg. l. de pretio. de publ. in rem actio. In concilio tamen Tridentino, sess. 7. tit. de reform. can. 5. statutum, ne etiam in minoribus ordinibus constitutus, possit ante 14. annu beneficium ceterare. ¶ Vltra tamen ætatem legitimam iura exigunt in 21. eo, qui præficiendus alius est, summo opere bonos mores, quibus & exemplo cum doctrina possit alius præluere, eosque interdum præferunt iustis natalibus, ca. innotuit, c. 20. de electio. ¶ Dehinc tamen qui adipisci vult beneficium, debet eius conditionis esse, quæ præscripta est naturæ beneficii, vt cantu ideo qualitate qualitatibus requisitus, §. præfatus, ordinaris, de collat. in concord. Gall. vt si theologum præbendam nancisci velit, sic Theologus hæc caluareus formatus, qui per decem annos studuerit, qui legere seu interpretari sacras scripturas, & prædicare possit, §. statumemus in sacer. de collat.

de collat. in concor. c. si de magistr. ap. Greg. ¶ Sacerdotalis præbenda sacerdotibus in ætate legitima constituitur tantum, non illis, qui non sunt presbyteri, vel ante ætatem legitimam facti sunt, conferenda, ca. si cui de beneficio, ca. 29. de præben. in 6. quamvis ante ætatem ordinatus recipiat verum ordinem & characterem, suspēditur tamen ab exercitio, c. vel non est compos. de tempo. ordin. Datur nihilominus prouisus de cura parochiali annus ad adpiscendam presbyteratum, computandus a die adeptæ pacificæ possessionis beneficii, & alio impedimento legitimo cessante, ca. licet canon. & ibi glo. & ca. commissi, de electio. in 6. c. licet. de præben. in 6. nisi etiam ob studium literarum per septennium dispensetur, vt fieri potest, gl. in c. licet canon. in ver. idem tempus, & c. cum ex eo. de præben. in 6. ¶ Sed ¶ in omnibus beneficiis oportet tempore collationis, esse clericum, id est, non furatum, aliter non potest possideri beneficium, c. ex literis, c. de translat. sine tonsura prima enim laicus quis est, & laici incapaces beneficiorum sunt, vt paulo ante

25 ¶ in principio istius capituli diximus, ¶ Sed ¶ clericum oportet esse sine vxore: nam qui vxorē duxit, etiam per simplicia verba de presententi, & sine copula incapax est, in extrag. Ioan. 22. antiqua decis. quæst. Tholo. 361. & si habeat beneficium, ita in amittit, c. 1. de cleric. coniuga. & ibi Collect. decis. capel. 239. ¶ Regularia ¶ regularibus personis beneficia, secularia secularibus conferenda, c. cum de beneficio, c. 5. de præben. in 6. volumus, de elect. in concor. c. nullus, de elect. ap. Greg. Neq; conferendo beneficium regulare seculari, vel contra, cenietur ideo dispensatum: nisi in figura vel prouisione, de commenda expressè fiat mentio, in reg. cancell. Pauli Pa. 3.

27 ¶ Rursum ¶ regularia, vt prioratus ecclesiarum, vel administrationes, non debent concedi alterius ordinis monachis, quam eius per quos solita sunt hætenus possideri, sine auctoritate summi pontificis, c. cum singula, 32. de præben. in 6. Iq; debet expresse esse professi regulam ordinis, vel qui emittere omnino professi nem, & habitum suscipere teneatur, ex concilio Tridentini decreto, sessio. 4. in Decret. de reformat. can. 10. Quamquam senatus consulto Patificæ nisi anno 1534. 21. Febr. iudicatum sit oportere præcedere prouisionem professionem expressam & certam, nec sufficere tacita, vel expressam sine die, Papius lib. 2. Rbapf.

28 ¶ Monachis ¶ autem mendicantibus nulla beneficia concedi possunt, Antiqua interp. in regu. 3. cancella. Innocentii 8. Quia enim expresse verum emittunt abdicacionis proprietatis, & paupertatem profitentur, incapaces sunt reddituum & prouentuum animalium, Clem. exiui. §. cumq; annui redditus, de verb. signif. Habent tamen istæ mendicantium sacre familie, prioratus luos, sed non sunt beneficia, sed administrationes sui ordinis, & regularia. ¶ At ¶ alii monachi non mendicantes possunt beneficia possidere sibi conuenientia, & ex electione, & confirmacione, can. doctos, cano. si monachus, & seq. 16. q. 1. proprie tamen parochialibus ecclesiis præfici non possunt, can. de monachis, §. si. & c.

30 ¶ Placuit ¶ tamen monachos posse eligi in episcopos: dummodo sine controuersia eligantur, & cum consensu suorum prelatorum, non alio modo, c. quorundam, 24. de elect. in 6. c. quam sit, §. nullus, 18. q. 2. can. si quis monachus, 16. q. 1. can. legi, eod. tit. & abioluuntur a iugo suæ professionis, can. 1. 18. q. 1. tamen non debent mutare habitum, nec substantialia sui ordinis, can. de monachis, 16. q. 1. ¶ Neq; ¶ monachismus solus est impedimentum, quo minus quis gradum episcopalem ascendat, neque numeratur inter ea, a quibus esse immunis debet, qui in episcopum ordinatur, que in concilio Toletano 4. collectæ sunt, & referuntur a Gratiano in suo decreto, in ca. qui in alio quo, §. 1. dist. ¶ Alia ¶ qualitas quoq; consideranda in beneficiis conferendis, vt sint personæ, quibus conferuntur, ex legitimo matrimonio procreatæ, ca. innotuit, c. 20. de elect. c. per venerabilem, c. 12. §. qui fil. sint legit. l. 4. Decret. tit. 17. ca. nisi cum pridem, §. persona, de renuntia. c. cum in cunctis, de elect. Deuter. 23. nisi cum his dispensatum fuerit, ob motum probitatem, & vitæ integritatem, & literarum scientiam, super natalibus, d. ca. innotuit, de elect. c. Canonem, §. 6. dist. ¶ Sic ¶ filii legitimi & naturalibus presbyterorum, nempe genitis ex matrimonio sine bigamia, ab eo qui vxore mortua presbyter fuit factus, potest prouideri de beneficio iure communi, etiam in ecclesia patris, c. ad hæc, de fil. presby. & de paterno beneficio, quod pater tenuit antea mediate, & dummodo id beneficium immediate non fuerit a patre possessum, c. ex transmissis, eod. c. presentium, eod. vt equitur successio in beneficiis ecclesiasticis, c. constitutus, c. quoniam, c. ad exister. pandas, eod. tit. & ita iudicatum Pap. Rbapf. ar. 10. l. 2. tit. 4. ar. 1. nam tunc est opus

14 dispensatione, c. ex tua, eo. ¶ De ¶ filiis autem presbyterorum ille-

gitimis, Clementis VII. est constitutio anni 1533, qua inhibetur, ne posthac spurii recipiatur in beneficio paterno, nec cum legitimatione, dispensatione, vel alio modo, vide Pap. lib. 2. Rbapf. ar. 10. l. 2. ar. 1. Quare & oportet fieri mentionem in dispensatione dictæ prohibitionis. Idipsum & in nepotibus locum habere etiam legitime natis ex spurio, vt non possint consequi beneficium autem, iudicatum Tholosæ anno 1534. idem, vt sup. ar. 10. l. 2. ¶ Sed ¶ quis beneficiados natalibus restituet iustus? quis potest dispensare? Hic distinctio adhibenda est, an beneficia sint simplicia, an vero dignitates, vel curata. Et rursum in simplicibus, an is, cui conferenda sunt, sit filius illegitimus presbyteri, qui habuit idem beneficium in eadem ecclesia, in qua filius institui debet, an in alia: & si pater illegitimus habuit in eadem ecclesia simplex beneficium seculari, vel uti canoniæ, debet dispensatio fieri a summo pontifice ab episcopo non potest, c. cum decorem, & c. ad abolendam, & ibi gl. in ver. non valeat, c. dilectus, & c. si de fil. presby. ap. Grego. Extra ecclesiam paternam, & in beneficio simplici seculari, dispensat episcopus, si cura non imminet animarum: in personalibus autem, dignitatibus, & curatis, tantum summus pontifex, expresse in c. 1. eo. in 6. & c. si eod. apud Greg. c. innotuit, §. 1. de elect. ap. Greg. ¶ Hic ¶ obseruare dignum est dispensationem natalium, vt possit quis promoueri ad sacros ordines, nõ produci, vt dispensatus quis cenietur ad obtinenda beneficia, de sancto Gemin. in ca. 1. de fil. presby. in 6. Angel. Claus. in verb. beneficium, nu. 22. nec dispensatus ad habendum beneficium curatum, cenietur dispensatus ad obtinendam dignitatem: nec valeret argumentum in dispensatione a simili, vel a maiori, vel a minori, Geminianus, in c. si de fil. presby. in 6. Nec dispensatus super natalibus ad effectum obtinendi beneficium & ordinem, potest impetrare dispensationem super pluralitate beneficiorum: non facta mentione de defectu illegitimitatis, seu natalium, vel ordinum, d. c. si & ibi Gemin. ¶ Atq; ¶ in regula cancellariæ Innocentii VIII. statutum, vt concedi tantum possint graduatis, vel e magnis parentibus illegitime natis, per simplicem signaturam dispensationis, per fiat vt petitur, quatuor beneficia, etiam si sint præbendæ cathedralium, vel collegiarum ecclesiarum, & maiores post pontificalem, & post principales in collegiatis ecclesiis: aliis vero per fiat tria: & per fiat vt petitur quatuor, si petantur. Dummodo canonicatus & præbendæ cathedralium ecclesiarum, vel dignitates non existant.

¶ Deinceps ¶ alia qualitas in iure præficiendis exigitur, vt sint regnicolæ, vel dioma nouerint eorum, quibus præficiuntur in parochialibus ecclesiis, vt habetur in regula cancellariæ Romanæ Gregorii XI. & Eugenii III. Cum enim rector sit pastor ecclesiæ, c. quamuis, de re iud. ca. quicquid, l. q. 1. parochorum debeat audire exomologeses, c. omnis, de pen. & remis. illis verbum Dei interpretari, clemen. 2. de sepult. c. ecce, §. dist. c. inter cetera, de offi. ord. cum similib. eos visitare, Prouer. 27. Eccles. 32. capi. sedes apostolica, de præben. in extra. Ioan. 22. hoc munus recte impleri non potest per eos, qui nec possunt intelligere loquentes, nec intelligi possunt.

¶ D. Augustinus ¶ facilius animalia diuersi generis sibi sociari tradit, D. Augustin. lib. 19. de ciuit. Dei, c. 7. quam diuersæ linguæ eiusdem speciei homines, & diuersitate linguarum hominem ab homine alienare. Et D. Paulus, 1. ad Corint. 14. Si nesciero virtutem vocis, ero ei cui loquor barbarus, & qui loquitur mihi barbarus. Et inter signa iræ maioris Dei in populum apud Hieremiam, illa imprecatio est, Adducam super vos gentem, cuius ignorabitis linguam, nec intelligetis quid loquuntur. Et in Deuteronomio 28. Adducet super te Dominus gentem de longinquo, cuius linguam intelligere non possis. Nec voluit leuiter punire superbiam ædificantium turrim Babelis, quam per linguæ confusionem, vt quid vellent mutuo non intelligerent, Genes. 11. Contra, Deus sacrosanctum regni æterni euangelium publicaturus, voluit variis linguis loqui Apostolos, Actuum 2. Refert Cardinal. in c. significasti, de iur. patro. ¶ Hugonem ¶ antiquum interpretem dicere solitum, patronum debere præsentare episcopo clericum eiusdem d. ecclesios, qui intelligat, & intelligatur. Hoc etiam tradit R. chus de Cuite, in tractat. de iure patronatus, in verbo, honorificum, quæstio. 18.

¶ In ¶ Gallia etiam exterus, seu alienigena est incapax beneficiorum, ex privilegio regni, & impetrata ab illis possunt ab incolis impetrari, gloss. in proem. prag. sancti. in verb. exterorum, in consuet. Ludou. 12. rubri. des presidens & conseillers, & in styl. parla. de præben. ord. 3. Rebus. tractat. de pacific. possessio. nume. 217. cuiuscunque generis sint, nec potest dispensari a Papa alienigenæ, vt sine literis naturalitatis impetratis a principe nostro, possit beneficia consequi in hoc regno Gallie, R. buffus in 3. part. pract. benefic. in regu. de idiomate. Ceterum si post adeptionem

beneficii alienigena, qui albinus, id est, alibi natus dicitur, obtinere a principe, valebit adeptio, & retinere poterit beneficium, vt refert Rebuffus fuisse in senatu Parisiensi iudicatum, *Rebuff. in d. reg. gl. 1.* Odiolas tamen notabis has concessiones naturalisationis ad consequenda beneficia, & ea ratione aliquando reuocatae sunt a Ludouico XII. quas concesserat ante Carolus VIII. & nondum sortitae erant effectum, *aux. ordon. du Roy Loys 12. aux. modificationis art. 33.* ¶ In Britannia quoque cautum: Sacerdos Gallicus sacerdotium in Britannia ne occupato. Bononiæ quoque statuto sacra beneficia, seu publica munera numquam conferuntur exteris, *Barba. conf. 123. vol. 1.* Illud ipsum in Hungaria seu Pannonia seruatum, *c. bone. in §. si. de postu. prala.* Et cautum Veroneni statuto, *Bal. conf. 43. vol. 1.* ¶ In Gallia itaque exigimus, vt is, cui confertur beneficium sit regnicola, vel ius regnicolae impetrauerit. Deinceps, vt quibus praeturae dantur, sint magistri in theologia saltem, vel licentiat, vel doctores, aut licentiat in altero iurium, iuris ciuilibus, aut canonicis, in vniuersitate approbata: sint graues personae, 27. annorum saltem, nominati a rege summo pontifici intra sex vel nouem menses. Ac in minoribus beneficiis, distinctio adhibetur beneficiorum debitorum graduatis nominatis, & graduatis simplicibus, & alias idoneis, per mensium anni distinctionem, in quibus beneficia vacauerint, *l. haec omnia, in §. 1. de regia ad prala. nomi. in concord. Gall. 44.* ¶ Nam beneficia vacantia in mense Iulii, & Ianuarii, §. praefatig, ordinariis, de colla. in concord. de mensib. vide tri. de regia. facul. primi mensis nomina. in concord. debent conferri graduatis, saltem baccalariis nominatis, qui in vniuersitate regni priuilegiata per debitorum, seu praescriptam tempus studuerint, nempe, §. praeterea volumus, de colla. in concord. magistri, seu licentiat, aut baccalarii in theologia, per decennium: per septennium doctores licentiat, in iure canonico, ciuili, & medicina: quinque annis magistri, aut licentiat in theologia sufficiat: quinque annis baccalariis iuris ciuilibus, vel canonicis, nisi nobilibus sint parentibus orti, quo casu iuris ciuilibus & canonicis baccalariis triennium sufficit, *idem in ordinatio. nonis Ludou. 12. art. 7. 9. & 11. & in antiq. artic. c. 5. in §. videlicet, de coll. in prag. sanctio.* Debet tamen consistere de nobilitate, attestazione propria, quae insinuari debet vna cum aliis literis seu codicillis gradus, & nominationis. Exigit & constitutio regia, & conuentiones Gallicae, & summi pontificis, vt qui gradus assequuntur sint graduati in vniuersitate, seu Academia, non sub bulla: sint dehinc nominati, §. volumus, de colla. in concord. quodque literas praesentauerint ei, a quo beneficia obtinere desiderant, gradus & nominationis debito tempore, nempe quadragesimae, d. §. praefatig, & §. 1. teneantur, de colla. in concord. & postea petant vacantia beneficia, & prosequantur, d. §. teneantur, & §. si. eod. In mense Aprilis, d. §. praefatig, ordinariis, & Octobris, beneficia quae vacauerint, debentur quoque graduatis: sed non sunt affecta solis nominatis, verum etiam & simplicibus, qui literas suorum graduum cum tempore studii debite insinuauerint. At in reliquis mensibus, eod. Maio, Iunio, Augusto, Septembri, Nouembri, Decembri, Februarii, & Martio, beneficia vacantia possunt libere praesentatis patronis, & sine praesentatione conferri ab ordinariis, alterius qualitatibus hominibus, alioquin tamen idoneis. ¶ Hoc observato, vt si beneficium sit villa murata, teneantur illud conferre graduato, vel ad illud praesentare aliquem graduatum seu simplicem, seu nominatum, §. statuisimus quoque, in 2. de colla. in concord. §. in ecclesiis autem, eo. tit. in prag. sanct. in cons. antiq. Ludou. 12. reg. art. 6. & qui saltem studuerit in altero iurium, vel in theologia per triennium. ¶ Obseruamus quoque in qualitate nominationum, vt in literis nominationum exprimi debeat beneficium, quod tunc quis possidet, & verus eius valor, alioquin inuultus illis sunt, §. volumus autem, de colla. in concord. §. item quod vniuersitates, eo. tit. in prag. sancti. Quia si quis possidet beneficium, vel beneficia habentia proventus ducentorum florenorum vel aureorum de camera, non potest in vim gradus & nominationum, petere beneficium vacans, d. §. volumus, & §. quod si quis ex dictis, eo. tit. de colla. in prag. sancti. ¶ Est quoque regula generalis in gratis ad beneficia, seu in expectatiuis beneficiorum: vt qui eas impetrat, teneatur beneficium quod possidet verum valorem exprimere, alioquin impetrationes nullae sunt, in reg. cancel. c. 1. clem. 1. de prob. facit c. postulasti, & c. ad audientiam, de rescript. Item & aliae qualitates beneficium in gratis, seu mandatis exprimi debent, quod curata vel alterius generis: alter nullae. Quamuis in aliis impetrationibus qualitates expressae omissa non noceat, *Rota, in decisi. 202. in antiquis.* Ceterum singulare est & notabile, collationem factam in vim gradus alterius beneficium graduato ha-

benti beneficium ducentorum florenorum auri, ipso iure non esse irritam, & ideo non esse eius incapacem: verum tamen posse alium graduatum illud beneficium petere a collatore, & ita profecti. Quia postquam huic graduato non debetur in vim gradus, ergo alteri debetur, hoc probat & annotat Rebuffus, in §. volumus, ad ver. in vim gradus, de colla. in concord. Item notabile, quod antequam sit prouisum graduato insinuanti vsque ad praedictam summam 200. aureorum, poterit petere aliud beneficium compatibile tamen cum primo, licet prius haberet vnum, vel plura, *Rebuff. d. §. in ver. non possit. per cap. quamuis primum, de prob. in 6.* Non poterit tamen incompatible petere, nec consequi, nisi prius habita dispensatione, c. ordinariis, §. 1. de offi. ord. in 6. Dico autem praecedere debere dispensationem ipsam acceptationem: nam dispensatio posterior non firmat acceptationem, c. quamuis, de rescri. in 6. nec re habitat in praedictum alterius, c. per venerabilem, qui filii sint legitimi. ¶ Nominationes quoque dantur, tantum cessae censentur secundum personatum quibus dantur qualitate: nempe si regulares ad regularia, si seculares ad secularia tantum, *expres. in d. §. volumus, in concord. c. cum de beneficio, de preben. in 6. c. possessiones, de reb. eccles. non alie. l. plenum, §. equit. de vsu & habi.* Nec dispensatio hic summi pontificis iurare potest confusionem & mixture qualitatium, d. §. volumus, veris. in super. de colla. ¶ Obseruatur quoque, vt in mensibus, quibus debentur beneficia graduatis & nominatis, antiquior praeratur, qui eo anno literas studii gradus, nominationis, & attestacionem nobilitatis, si eius vtratur priuilegio insinuauerit tempore congruo. ¶ Quod si concurrant nominati eiusdem anni, doctores licentiat, licentiat baccalariis (dentis baccalariis formati in theologia, quos fauore studii theologiae, licentiat in iure ciuili, aut canonico, aut medicina praerari placuit) baccalariis iuris pontificii aut ciuilibus magistris in artibus, praeratur, *haec in §. statuisimus quoque, §. 1. de colla. in concord.* in beneficiis autem debitis simplicibus graduatis, qui gradus quoque literas debite insinuauerint, collatores & patroni possunt praerare eiusdem qualitatibus quem volent, & vt dicitur, est locus gratificationi, *proxime citato, §. statuisimus, & in ordin. Ludou. 12. art. 12.* Sicur in nominatis, si concurrant doctores cum doctoribus, & licentiat cum licentiat, baccalariis cum baccalariis eiusdem facultatis, ordinis, & anni, electio erit libera collatori: quod si diuersae essent facultatis gradibus paribus, theologus canonicus, canonista ciuilitate, ciuilitate medico, medicus artium graduato praeratur, d. §. statuisimus, & §. exhortamur, de colla. in prag. sancti.

¶ Subinde dicimus beneficia, potissimum curata, non posse conferri fariolis, *vide de his & seq. Rebuff. in tract. de pacifi. possess. num. 185. vsq. ad numeros plures coniugatis, c. 2. c. cum decore, de cler. coniug. vel deponatis per verba de praesenti, quia & eo ipso facto possessa amittunt, c. 1. de cler. coniug. in 6. nec promotus per saltum, Proposit. in cano. sollicitudo, §. 2. dist. vel extra tempora ordinatis, ca. cum quidam, de temp. ord. vel vno tempore sacros plures accipientibus ordines, c. dilectus, & c. literas, eod. bigamis, c. vni. de bigam. in 6. l. schismaticis, can. no. consuetudinem, 12. dist. c. quia diligentia, de elect. simoniacis, c. cum clericis, & ibi Panor. de pact. c. nobis, & seq. de simonia. reo criminis l. ex maiestat. glo. in c. satis peruersum, §. 6. dist. fortilego, Rebuff. de pacifi. possess. num. 202. sacrilego, c. venerabilem, de elect. relegato seu bannito: quia non potest deferuire, & ita iudicatum in senatu Tholosano an. 1539. in vigilia natiuitatis Domini, licet beneficium, quod ante condemnationem haberet, quis non priuatur, *Rebuff. de pacifi. possess. nu. 203.**

¶ Minus conferri possunt salario literatum Papae, ca. de suis priorum, de crimin. falsi. excommunicato, ca. postulasti, de cler. excom. suspensio ab officio, c. cum bone. iuncta gl. de ara. & qual. c. cum dilectus, de conuet. cum siml. apostatae, c. pen. & fin. §. 5. dist. sodomitae, qui peior homicida, can. mulier, 15. §. 1. publico concubinario monito nec emendato, §. 1. de publi. concub. in concord. homicida, Apoca. c. sin. ibi. foris homicida, quia non potest promotu delectatum, c. accedens, de accusa. can. si quis omnem, 1. quast. 7. can. ad aures, de ara. proinde nec militi, qui bellum frequentauit, *Proposit. in can. miror. §. 5. dist. & caus. studeat, ibid. Rebuff. de pacifi. possess. num. 211.* morbo comitali detento, c. 1. de cler. agro. c. comminatio, 33. dist. petiuro, c. querelam, de iur. iur. ca. constitutus, in 2. de appel. & ibi inter. cum similib. si de petiurio fuerit per sententiam damnatus, c. cum non ab homine, de iudic. vsuario publico, cano. de Petro. 47. dist. & manifesto.